

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
 Avdelning 1

DOM
 2016-03-01
 Meddelad i
 Malmö

Mål nr
 13281-15

SÖKANDE

Dentalservice Blömer & Gannby HB, 969681-3238
 Box 77
 211 19 Malmö

MOTPART

Folktandvården Skåne AB, 556936-0828
 Dockplatsen 1
 211 19 Malmö

Ombud: Ebba Bertilsdotter
 AffärsConcept i Stockholm AB
 Baltzarsgatan 16
 211 36 Malmö

SAKEN

Överprövning enligt lagen om offentlig upphandling (LOU)

KONKURRENSVERKET	
2016-03-01	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTEN AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Dentalservice Blömer & Gannby HB:s yrkande om ingripande enligt LOU

Dok.Id 302303

Postadress
 Box 4522
 203 20 Malmö

Besöksadress
 Kalendegatan 6

Telefon
 040-35 35 00
E-post: kansli1.fma@dom.se
www.forvaltningsrattenimalmo.domstol.se

Telefax
 040-97 24 90

Expeditionstid
 måndag – fredag
 08:00-16:00

BAKGRUND

Folktandvården Skåne AB (Folktandvården) genomför en upphandling av "Dentalutrustning - unit, behandlingsstol och operationsbelysning" (dnr FTV/150019). Av tilldelningsbeslut den 3 december 2015 framgår att anbudet från KaVo Scandinavia AB (KaVo) antagits i upphandlingen.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Dentalservice Blömer & Gannby HB (Dentalservice) ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att upphandlingen ska göras om.

Som grund för sin talan anför Dentalservice bl.a. följande. Kravet på arbetshöjd i punkt 8.7 i kravspecifikationen har inte varit utformat på ett sådant sätt att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare kunnat tolka kravet på samma sätt och utforma konkurrenskraftiga anbud. Upphandlingen har därmed brustit i kraven på likabehandling och transparens, vilket innebär att upphandlingen har genomförts i strid med de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU. Om Dentalservice hade tolkat aktuellt krav på samma sätt som KaVo, skulle Dentalservice ha offererat en väsentligt billigare behandlingsstol.

Dentalservices anbud har felaktigt uteslutits i den aktuella upphandlingen. Folktandvården har anvisat leverantörerna att inge anbud genom att fylla i ett antal tillhandahållna formulär i formaten Word och Excel. Dentalservice har under punkt 12 i wordformuläret Leverantörskrav FTV Skåne med ett kryss i rutan Ja bekräftat att anbudet undertecknats i bilagan Leverantörsuppgifter. Wolfgang Blömer, som är registrerad firmatecknare för Dentalservice enligt registrering hos Bolagsverket, har i wordformuläret Leverantörsuppgifter fyllt i fälten namnteckning och namnförtydligande med sitt namn. Då aktuell handling givits in i digital form som ett wordformulär har

det inte funnits möjlighet för honom att göra en namnteckning för hand, varför han valt att imitera en handskriven namnteckning genom användandet av ett digitalt typsnitt som visar hans avsikt att underteckna anbudet. LOU innehåller inte någon bestämmelse om att anbud måste vara undertecknade. Det enda skyddsvärda syftet med att upphandlande myndigheten uppställer denna typ av krav är att den upphandlande myndigheten har ett intresse av att ingivna anbud är civilrättsligt bindande. Ett krav som inte uppfyller detta syfte står i strid med proportionalitetsprincipen och får inte beaktas. Anbudet har insänts av Wolfgang Blömer från hans personliga e-postadress. Det råder därmed inga som helst tvivel om att Dentalservice ingivit ett civilrättsligt bindande avtal. Under dessa omständigheter bör det uppställda kravet på undertecknande anses uppfyllt. I vart fall har uppställt krav varken varit transparent eller förenligt med proportionalitetsprincipen. Upphandlande myndighet äger bara rätt att förkasta anbud med hänvisning till icke-uppfyllelse av obligatoriska krav om dessa har relevans i upphandlingen och är av en betydelse som inte är oväsentlig.

Folktandvården bestrider ansökan och anför bl.a. följande. I förfrågningsunderlagets bilaga Del 1 Administrativa föreskrifter, under punkt 12 avseende anbudets form och innehåll, framkommer krav på att anbud *"ska vara undertecknad av behörig företrädare för Leverantör genom signering av bilaga leverantörsuppgifter"*. Det är således klart och tydligt att Folktandvården ställer krav på att anbud ska innehålla ett undertecknande av behörig företrädare. En text i skrivstilsliknande teckensnitt i Dentalservices anbud är inte att likställa med att anbudet är undertecknat i den mening som avses. Folktandvården vill även framhålla att något bolag inte tycks vara registrerat på det organisationsnummer som Dentalservice angett på sitt anbud och på sin inlaga till förvaltningsrätten. Detta utgör ytterligare en grund för vikten av att genom undertecknande säkerställa att anbud lämnats på behöriga grunder. Kravet på att underteckna anbudet är i enlighet med proportionalitetsprincipen och transparensprincipen. Något undertecknande finns inte i

Dentalservices anbud varför anbudet inte uppfyller ett obligatoriskt kvalificeringskrav i upphandlingen. Ett anbud som inte uppfyller i förfrågningsunderlaget ställda krav ska inte beaktas vid utvärderingen. Dentalservices anbud har därför uteslutits från vidare prövning och utvärdering i upphandlingen.

Folktandvården anser att Dentalservices påstående, att kravet på arbetshöjd i förfrågningsunderlagets kravspecifikation punkt 8.7 strider mot transparens- och likabehandlingsprincipen, är felaktigt. Det framgår tydligt vilket krav som ställts, syftet med kravet samt även hur Folktandvården avser att göra mätningen för att säkerställa att kravet uppfylls. Alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare kan tolka kravet på samma sätt. Samtliga anbudsgivares offererade produkter har behandlats lika vid utvärderingen med utgångspunkt i vad som angetts i förfrågningsunderlaget. Folktandvårdens expertgrupp har vid utvärdering utfört mätning i enlighet med vad som framgår av förfrågningsunderlaget, av tilldelad leverantörs offererade behandlingsstol och konstaterat att kravet som ställts på arbetshöjd är uppfyllt. Att behandlingsstolen inte skulle vara brukbar är ett felaktigt och bristfälligt underbyggt antagande från Dentalservices sida.

Även om kravet skulle anses brista i transparens har Dentalservice inte visat att bolaget lidit eller kunnat komma att lida skada till följd av detta eftersom det inte är kravet på behandlingsstolens arbetshöjd som föranlett att Dentalservices anbud har uteslutits.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

En upphandlande myndighet ska enligt 1 kap. 9 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphand-

lingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 4 och 6 §§ LOU framgår att förvaltningsrätten kan pröva om en upphandlande myndighet har brutit mot någon bestämmelse i lagen och, på talan av en leverantör som lidit eller kan komma att lida skada, besluta att en upphandling ska göras om eller får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Vid överprövningar enligt LOU gäller att förvaltningsrätten i princip endast prövar de särskilt angivna frågor som sökanden tar upp.

Förvaltningsrättens bedömning

Anbud som inte uppfyller samtliga i förfrågningsunderlaget uppställda krav i en upphandling får vanligtvis inte antas utan måste förkastas eftersom ett annat förfarande kan strida mot likabehandlingsprincipen. När det gäller krav som bedömts sakna någon egentlig betydelse har det dock i rättspraxis ibland ansetts oproportionerligt att förkasta ett anbud på grund av bristande kravuppfyllnad, se t.ex. Kammarrätten i Sundsvalls dom den 20 april 2015 i mål nr 652-15 (det noteras att prövningstillstånd har meddelats av Högsta förvaltningsdomstolen den 10 juli 2015, mål nr 2691-15).

I punkten 12 i förfrågningsunderlaget anges att ”Anbud lämnas elektroniskt .....och ska vara undertecknat av behörig företrädare för Leverantör genom signering av bilaga Leverantörsuppgifter”. Kravet på undertecknande är enligt förvaltningsrättens mening förenligt med kravet på att anbudet ska lämnas i elektronisk form (jfr även Kammarrätten i Stockholms dom den 12 maj 2014 i mål nr 1383-14). Förvaltningsrätten noterar också att det i punkt 8 i förfrågningsunderlaget finns en hänvisning till support för hantering av det elektroniska av upphandlingssystemet. Enligt förvaltningsrättens bedömning strider kravet på undertecknande inte mot principen om transparens. Mot bakgrund av det angivna syftet med kravet, att säkerställa att an-

bud lämnats på behöriga grunder, kan det uppställda kravet inte heller anses strida mot principen om proportionalitet. Det kan vidare inte anses oproportionerligt av upphandlande myndighet att upprätthålla ett sådant krav.

Det är ostridigt i målet att Dentalservices anbud inte är undertecknat. En text i skrivstilsliknande teckensnitt kan inte likställas med att anbudet är undertecknat i den mening som avses i förfrågningsunderlaget. Dentalservice uppfyller således inte det uppställda kravet på undertecknande. Folkvandvården har därmed haft fog för att förkasta anbudet från Dentalservice.

Eftersom Dentalservice anbud rätteligen har förkastats i upphandlingen kan Dentalservice inte anses lida eller komma att lida skada till följd av en eventuell brist i transparens vad gäller kravet på arbetshöjd i punkt 8.7 i förfrågningsunderlaget. Det saknas därmed anledning för förvaltningsrätten att nu pröva yrkandet härom i sak. Det som Dentalservice har anfört utgör således inte skäl för ett ingripande enligt LOU.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1B LOU)

Håkan Wirén

Anna Aktermo har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kamrarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kamrarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kamrarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högste rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kamrarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kamrarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.